

Niemendalletje

H. Plumers

Het is zwoel deze zomerdag. Niet mijn uitverkoren moment om deze uitstap te maken. De zon is me te sterk en ik zet een geel petje op. Hier vertoef ik wel graag op een avond in het voorjaar als de Rugstreeppadden met z'n allen over de heide roepen om bij voorkeur en in eerste instantie de voortplanting te laten plaats vinden. Als in de oude visvijver de Roerdomp herhaalde malen stoom afblaast in het riet en de Houtsnip een schril krassende streep in de donker wordende lucht trekt. Maar nu moet het wel omwille van de bonte stoet zomerwezens die hier opduikt boven en rondom alle plasjes en vennen.

Genoegzaam is het kuieren in dit kleine smalle dal van een beekje zonder vermeldenswaardige naam. Hier zijn gelukkig nog geen wandelpaden bewegwijzerd noch fietspaden uitgezet. Ik ontmoet er nooit iemand, zelfs geen koddebeier op zoektocht naar stropers. Mijn tocht gaat door de heide, langs vennen en vijvertjes met uiteindelijk doel in een bosrand de schaduw te kunnen vinden en te verpozen in een veldje van rode bosbessen. Het is een niemendalletje (Toon Hermans) dat ik zo dikwijls als van mij alleen ervaar.

Bij wat ooit een vijver was baan ik mij een weg tussen de opslag van zaailingen van vliegdenen afgewisseld met biezen. In dit zomerseizoen rest er nog weinig wateroppervlak in het laagste gedeelte. Een bescheiden plasje tegen een gammel dijkje aan. Maar er is leven. Als agressieve doldwaze hittepetitten vliegen de Viervlekken af en aan. In de lucht acrobaten die mekaar de ruimte bekampen. Boven het water scheren wijfjes die met de punt van hun achterlijf eitjes droppen. Ze zijn weinig kieskeurig over waar nu precies het beste plekje is.

Daar waar nat en droog moeilijk te onderscheiden zijn vliegen andere libellen op om even verder weer in de ruigte te verdwijnen. Ik stoer ze schijnbaar in hun siësta ofwel zijn ze op dit moment van het seizoen nog te pril om veel te ondernemen. Het zijn er vele tientallen maar echt moeilijk in te schatten hoeveel. Ze vormen als het ware een kleine wolk die zich voor mij verplaatst. Hun opmerkelijke gele vlekken aan de basis van hun vleugels zijn onmiskenbaar voor de Geelvlekheidelibel.

Terug het dijkje op. Wat achter me ligt is, bij ongewijzigde omstandigheden binnen enkele jaren een dennenbos tot aan de rand van het

Figuur 1. Vrouwtje Koraaljuffer (*Ceriagrion tenellum*), Drouwen, Nederland, 3 augustus 2013 (Foto: Frits Schuurmans)
Female Ceriagrion tenellum Drouwen, The Netherlands, 3 august 2013.

water dat er overblijft. Vanaf hier is het heerlijk struinen tussen Dopheide en Pijpenstrootje. Ergens roept een Rietgors een stuntelige strofe. Een schiereilandje met ruimte voor een familiale picknick lijkt me geschikt om een mooi tafereel te borstelen om Emiel Claus (Vlaams kunstschilder 1849-1924) jaloers te maken. Zodra de zone met Gagel op mijn pad komt is het genieten van de charmante aanwezigheid van de Koraaljuffer. Lieflijke wezens die je bijna kunt aanraken. Hun pootjes zijn van een verrukkelijk rood. Bescheiden wezentjes, zonder de minste pretentie, die volgens de literatuur voorkomen waar het water kwel bevat. Op het veenmos worden de eitjes in tandem afgezet. Het schijnt allemaal zo vanzelfsprekend maar uiterst merkwaardig tezelfdertijd. Als ik ooit een top vijf van mijn lievelingsplaatsjes mocht opmaken zou dit er zeker bij zijn. Zoete herinneringen en mijmeringen voor een almaar grijzer wordende vos.

En dan komt het grappige moment van ieder zomerseizoen op deze plaats. Slierten van de Zwarte heidelibel vliegen als roekeloze dollemannen om je heen. Ze blijven rusteloos vliegen, af en aan. Ik snap de zin niet van dit gekke gedoe. Is het nu net speeltijd of razen ze zomaar zinloos over de vennen en de heide? Bizar schouwspel voorbehouden voor wie naar de opvoering komt kijken op een zonnige zomerdag als de zon serieus staat te prikken op het vel van een senior die zich nog in de open groene ruimte waagt bij deze hitte. Ik speur nog een Smaragdlibel die onverdroten dezelfde weg heen en weer langs een oever onderneemt alsof het een patrouille is voor een of ander goed doel.

Mijn doel is de bosrand om even te bekomen van de warmte. Eigenlijk is dit bijna het Eden als ik zo maar niet opzag tegen de warmte. Misschien zouden er velen met mij dit dalletje willen kennen omdat het er heerlijk vertoeven is. Maar ik weet dat nog speciale gasten van een zeer aimabele soort op mij wachten. Ik weet dat ze er zullen zijn omdat ze bij elk ven in deze streek hun opwachting maken. Daar waar drassige paadjes en Gagel iedere doorgang moeilijk maken zijn ze terug te vinden. Maar ze zijn zo bescheiden om zich te tonen en je

moet goed opletten om ze niet te verwarren met andere blauwgekleurde soortgenoten. In de beschutting van wat struikgewas bij een ven vol berken, die het begeven van de nattigheid aan hun wortels, tref ik ze: zeven mannetjes en drie vrouwtjes van de Speerwaterjuffer. Geen grote vliegers, gemakkelijk te benaderen om zo het speerpuntvormige teken te kunnen onderkennen. Oogappels, deze broze juffers, voor wie dit soort gevleugelde wezens tracht te speuren en te benaderen.

Een geluid treft mijn gehoor. Het komt van onder de beekboord waar ik sta. Een lome beek, vrij diep ingesneden in de zandgrond, en hier behoorlijk breed. Ik speur naar een gebeuren in de beekrand en ontdek een libel. Ze klopt met het uiteinde van het achterlijf fors in een mospartij die tot het wateroppervlakte reikt. Ze klopt gedreven in een snel ritme, ei na ei, in de steile beekoever. Ik besef nauwelijks wat ik zie en beleef. Het ritme houdt aan, klop, klop, klop. Het is de Metaalglanslibel, ze is onverdroten bezig. Ik zal dit waarschijnlijk nooit meer zien en beleven. Het zweet staat me in de handen. Plots staakt ze haar bezigheden, duikt naar beneden en stopt haar achterlijf in het stromende water. Maar ze komt terug en hervat haar bezigheden in dezelfde cadans en gedrevenheid. Ik ben dankbaar voor deze nieuwe kans en wordt schijnbaar niet opgemerkt alhoewel ik er als het ware met de neus bovenop sta. In een moment tuimelt ze achterover en met een elegante vleugelslag scheert ze als een nimf stroomafwaarts met de beek mee het bos in.

Verpozend in het veldje Rode bosbessen doe ik mijn geel petje af dat kletsnat is van het zweet. Even verpozen, diep ademen en bekomen van deze belevenis. Het is echt een heel warme zomerdag. Deze laatste momenten schrijf ik straks thuis in onder de rubriek: onvergetelijke ontmoetingen.

Hugo Pluymers

Dorpsstraat 32

3520 Zonhoven

hugopluyers@skynet.be